

Kokouspäivämäärä
9.11.2023 § 78

ASIA

Päätös maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaisesta maa-aineslupahakemuksesta, joka koskee soran ja hiekan ottamista.

LUVAN HAKIJA JA KIINTEISTÖN HALTIJA

Pauli Remes
Koukokoskentie 14
81860 VIEKIJÄRVI

Kiinteistön omistaa Pauli ja Terttu Remes.

Luvanhakemisen peruste ja toimivalta

Maa-aineslain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. Lupa ei ole tarpeen, jos maa-aineksia otetaan omaa tavanomaista kotitarvekäyttöä varten asumiseen tai maa- ja metsätalouteen.

Maa-aineslain 7 §:n mukaan luvan maa-ainesten ottoon myöntää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Lieksan kaupungin hallintosäännön mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii kaupunginhallituksen lupajaosto.

SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Lieksassa Viekin kylässä Metsälä nimisellä kiinteistöllä 422-430-67-0. Alueen viimeisin maa-aineslupa soran- ja hiekanottoon on myönnetty 11.12.2012. Lupa on päättynyt 10.1.2023.

Luvan mukainen ottomäärä oli 40 000 m³-ktr, josta on otettu 330 m³-ktr.

Suunnitelman mukainen maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Lieksassa, Viekin kylältä noin 12 km pohjoiseen. Suunniteltu ottamisalue on vanhaa soranottoaluetta ja harjuista metsäaluetta. Alueelta on otettu maa-aineksia kymmeniä vuosia. Alueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Maakuntakaavassa alue on osoitettu maa- ja metsätalouskäyttöön. Alue kuuluu Valkossärkän harjualueeseen. Valkossärkän harjualue on osittain luokiteltu maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaaksi moreenialueeksi ge-1. Tässä suunnitelmassa kaivualue on rajattu tämän ge-1 alueen ulkopuolelle.

Vanha ottamisalue on Valkoslampiin kuuluvan lammen rantavyöhykkeellä ja lähimmillään noin 25 m etäisyydellä lammen länsirannasta.

Lähin kesämökki sijaitsee tilalla 422-430-40-27 noin 450 metrin päästä ottoalueesta kaakkoon.

OTTAMISSUUNNITELMA

Lupahakemusta koskevan alueen suunnitelma-alue on 3,5 ha ja varsinaisen ottamisalueen pinta-ala on 2,3 hehtaaria. Alueelta otetaan 10 vuoden aikana 40 000 m³ hiekkaa, soraa ja moreenia. Arvioitu vuotuinen ottomäärä on 4 000 m³. Alueelta saatavia maa-aineksia käytetään teiden rakentamiseen ja täyttömateriaaleina.

Maa-ainesten ottotasoksi on määritelty +136,0. Kun alueen korkein kohta ottamisalueella on +145, tulee suurimmaksi ottosyvyydeksi 9 m. Otto pyritään tekemään siten, että lopullinen luiska voidaan pintamailla muotoilla kaltevuuteen 1:3 tai loivempaan.

Ottamisalueelle on asennettu pohjavesiputki, josta on seurattu pohjavedenpinnan korkeutta. Pohjaveden pinnankorkeus on keskimäärin +134,18. Ylimmillään pohjaveden pinta on ollut 28.4.2015, jolloin pinnankorkeudeksi mitattiin +134,25.

Tukitoiminta-alue ja polttoaineiden sekä kemikaalien varastointi

Tuotteiden varastointi- ja tukialueen koko on noin 1,2 ha. Alue on merkitty suunnitelmakarttaan. Myyntiin kelpaamaton maa-aines varastoidaan alueen reunoille läjitysalueelle, josta se hyödynnetään myöhemmin maisemointivaiheessa.

Hakemuksen mukaan alueella ei varastoida tuotantopaketteja lukuun ottamatta voitelu- eikä polttoaineita, joten pohjaveden suojaamistoimenpiteitä ei tarvita, imeytysmateriaalia pidetään alueella kaiken varalta.

Kaivannaisjätteet

Hakemuksen liitteenä olevassa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa pintamaita arvioidaan kertyvän noin 2000 k-m³ ja kantoja ja hakkutähteitä noin 100 m³.

Jalostus ja varastointi

Alueella suoritetaan lajikkeiden jalostusta seulomalla ja murskaamalla. Murskaustoimintaa harjoitetaan 0–5 vrk/ vuodessa.

Turvallisuus- ja tiejärjestelyt

Alue aidataan tarvittavin osin sekä varustetaan varoitustaululla, jottei alueelle jouduta tahattomasti. Lisäksi yli 3 metriä olevat jyrkänteet suojataan esim. varoitusnauhoilla tai maavalleilla. Ottamisen loputtua jyrkänteet maisemoidaan pysyvästi edellä kerrotulla tavalla. Aidan tai varoitusnauhan tulee olla riittävän korkealla, ettei sitä huomaamatta ylitetä talvellakaan esim. moottorikelkalla.

Massojen kuljetus tapahtuu alueen läpi kulkevaa Salmijärventietä pitkin Karhunpesäntielle, ja siitä edelleen käyttökohteisiin. Tien sijainti on esitetty suunnitelmakartassa. Ottamisen edetessä huolehditaan, että Salmijärventie pysyy koko ajan liikennöintikelpoisena

Ympäristöhaittojen arviointi

Alue, josta otto aiotaan suorittaa, on riittävän kaukana asutuksesta, sekä merkittävistä vesistöistä. Alue on suurelta osin vanhaa soranottoaluetta, jossa on ollut ottotoimintaa jo kymmeniä vuosia, muuten ottamisalue on nuorta kasvatusmetsää, eikä siellä ole merkittäviä luontokohteita.

Suunnitellusta hankkeesta ei koidu ympäristölle merkittävää haittaa. Meluhaittaa voi esiintyä lähialueella lähinnä murskauksen yhteydessä. Lähimmät vakituisesti asutut kiinteistöt ovat yli 3,5 km päässä, joten melu- tai pölyhaittoja ei pihapiirissä esiinny. Otto pyritään toteuttamaan siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa ympäristölle

Maisemointi ja jälkihoito

Ottamistoiminnan edetessä myös maisemointia tehdään vaiheittain mahdollisuuksien rajoissa. Alueella on aiemman ottamistoiminnan yhteydessä kaivettu alle suunnitellun ottamistason +136,0. Nämä kohdat tulee täyttää puhtailla maa-aineksilla tasoon +136,0.

Alueen jälkihoito suoritetaan Ympäristöopas 85 " Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito" julkaisun mukaan. Maa-aines levitetään ottoalueelle metsänkasvun alustaksi. Tasaiset alueet muotoillaan kumpuilevaksi. Metsänkasvua turvataan tarvittaessa puunistutuksilla.

ASIAN VIREILLETULO JA LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Vireille tulo

Hakemus saapui 2.8.2023.

Kuulutus

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Lieksan kaupungin internet-sivuilla 7.8.–7.9.2023.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta lähetettiin kuulemiskirje naapuritilojen omistajille.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei ole esitetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta, joka antoi lausunnon 6.9.2023.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen käsityksen mukaan suunnitelman mukaisella maa-aineksen otolla ei ole maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia rajoituksia ainesten ottamiselle, kun otto pysyy rajatulla ottamisalueella, maakunnallisesti arvokkaan harjualueen ulkopuolella. Lisäksi lausunnossa esitettiin asioita, jotka olisi huomioitava lupamääräyksissä koskien ottamistasoa, öljytuotteiden käsittelyä, konekaluston huolto- ja korjaustöitä, muulta tuotavien maa-ainesten varastointia, jälkihoitoa, mahdollisten törmäpääskyjen pesintää sekä ottomäärien ilmoittamisesta NOTTO-rekisteriin.

Luvanhakijan vastine

Luvanhakijan vastinetta ei nähty tarpeellisena pyytää, koska Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei vastustanut hanketta.

Tarkastus alueella

Ympäristönsuojelusihteri on tehnyt edelliseen lupaan liittyen valvontaohjelman mukaisen tarkastuksen alueella 20.10.2022.

LUPAVIRANOMAISEN RATKAISU

Kaupunginhallituksen lupajaosto myöntää Pauli Remekselle maa-ainesten ottoluvan hakemuksessa esitettyyn paikkaan hakemuksen mukaisesti sekä seuraavin lupamääräyksin:

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto on kokonaisuudessaan huomioitu lupamääräyksissä.

1. Maa-ainesten ottamisessa on noudatettava 6.7.2023 päivättyä ottamissuunnitelmaa. Alin ohjeellinen ottamistaso on oltava lupahakemuksesta poiketen kuitenkin vähintään +136,25 Ylimmän pohjavesiputkesta todetun pohjavedenpinnan ja ottamistason väliin on kuitenkin aina jätettävä vähintään 2 metrin suojakerros.
2. Hiekkaa, soraa ja moreenia saa ottaa ottamissuunnitelman mukaisesti siten, että kokonaisottomäärä on 40 000 m³, vuotuinen otto 4000 m³ ja ottamisalueen pinta-ala on 2,3 hehtaaria.
3. Korkotasot, alin ottamistaso ja ottamisalueen rajat on merkittävä selvästi maastoon esimerkiksi paaluilla ja merkinnät on pidettävä kunnossa ottamistoiminnan ajan.
4. Alueella olevasta pohjavesiputkesta on pohjaveden korkeutta seurattava vähintään kaksi kertaa vuodessa, touko-kesäkuussa ja loka- marraskuussa

tehtävillä mittauksilla. Tulokset havainnoista toimitetaan kerran vuodessa luvan myöntäneelle viranomaiselle.

5. Ennen ottamistoiminnan aloittamista alueella on pidettävä lupaviranomaisen edustajan ja luvan saajan kesken katselmus, jossa todetaan ottamisalueen merkinnät.
6. Maa-ainesluvan haltijan on vuosittain viimeistään 31.1. mennessä ilmoitettava lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu sekä pohjaveden korkeustiedot valtakunnalliseen NOTTO-tietokantaan. Jos maa-aineksia ei ole otettu siitäkin on tehtävä ilmoitus.
7. Alueella ei saa säilyttää ympäristölle vaarallisia tai haitallisia aineita muutoin kuin toiminta-aikana vain välitöntä käyttöä varten. Alueella mahdollisesti säilytettävät öljytuotteita sisältävät säiliöt ja koneiden tankkauspaikka on sijoitettava kaivuun alueen ulkopuolelle ja suojattava maahan kaukalon muotoon asennettavalla lujalla muovikalvolla mahdollisten valumien pääsyn estämiseksi pohjaveteen. Säiliöiden on lisäksi oltava kaksoisvaipallisia tai ne on varustettava tiiviillä säiliön tilavuutta vastaavalla katetulla suoja-altaalla. Säiliöt on varustettava laponestolla ja ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

Säiliöiden, koneiden ja laitteiden säilytyspaikat on sijoitettava kaivuun alueen ulkopuolelle. Merkittäviä konekaluston huolto- ja korjaustöitä ei saa tehdä ottamisalueella. Toiminta-aikana alueelle on varattava öljynimeytysmateriaalia. Alueella saa käyttää vain hyväkuntoisia koneita ja laitteita.

8. Sora-alueella mahdollisesti pesivien erittäin uhanalaisten (EN) törmäpääskyjen pesimisrauha turvataan välttämällä toimintaa yhdyskunnan pesäkolojen lähistöllä pesimäaikana.
9. Ottoalueelle ei saa läjittää/levittää muualta tuotuja maa-aineksia lukuun ottamatta jälkitoimenpiteiden yhteydessä tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa kuitenkaan varastoida alueella.
10. Maisemointi ja alueen jälkihoito on tehtävä ottamissuunnitelman mukaisesti. Mahdollisuuksien mukaan alueen muotoilu on tehtävä vaiheittain kaivuun edistymisen mukaan ja kokonaisuomointi on tehtävä välittömästi ottotoiminnan päätyttyä, kuitenkin viimeistään luvan voimassaoloaikana. Luiskat on muotoiltava ottamissuunnitelman mukaisesti kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Maastonmuodot on sopeutettava luonnollisen ympäristön maastonmuotoihin.

Ottamisalueen pohjataso on muotoiltava niin, että alueelle ei jää pintavettä kerääviä painanteita eikä myöskään tapahdu maisemointia haittaavaa lammikoitumista. Ottamisalueelta kertyneet ottamistoimintaan soveltumattomat maa-ainekset on käytettävä ottamisalueen muotoiluun ja kuoritut pintamaat puuston ja muun kasvillisuuden kasvualustaksi

kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti. Jälkihoito on tehtävä vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Ottoaluetta maisemoitaessa voidaan sopiviin kohtiin rinteiden yläreunaan jättää paahdelajistolle sopivia lounaaseen – etelään suuntautuvia paisteisia rinteitä, jotka jätetään metsittämättä.

11. Murskauspäivistä on pidettävä kirjaa. Jos murskausaika on maa-ainesluvan voimassaoloaikana yhteensä vähintään 50 päivää, niin toiminnalle on haettava ympäristölupa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset ja yleiset perustelut

Noudatettaessa hakemuksen liitteenä olevaa ottamissuunnitelmaa ja tässä päätöksessä annettuja määräyksiä maa-ainesten ottaminen ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa eikä se ole ympäristönsuojelulain 17 §:n vastaista.

Alue ei ole luokitellulla pohjavesialueella eikä luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaalla alueella. Suunniteltu maa-ainesten ottaminen ei vaikuta ottamisalueen välittömässä läheisyydessä olevan maakunnallisesti arvokkaan Valkossärkkien harjualueen luonto- tai maisema-arvoihin.

Lupamääräysten perustelut

Määräys 1

Maa-aineslupa perustuu asianmukaiseen ottamissuunnitelmaan, joten suunnitelmassa esitetty on sitova kuten lupamääräyksetkin. Alueella on pohjaveden pinnan korkeus mitattu olevan korkeimmillaan +134,25 ja keskimäärin +134,18, jolloin hakemuksessa esitetty alin ottotaso +136,0 jää alle 2 metrin suojakerroksen alapuolelle. Pohjavedenpinnan korkeus vaihtelee, joten vähintään 2 metrin suojakerros on tarpeen pohjaveden suojelun kannalta. (MAL 11 §).

Määräykset 2 ja 3

Maa-aineslaissa ja maa-ainesten ottamista koskevassa valtioneuvoston asetuksessa on määrätty lupapäätöksen sisällöstä (MAL 11 § ja VNA 926/2005).

Määräys 4

Pohjavedenpinnan korkeus on oltava tiedossa, että alimman ottamistason ja ylimmän pohjavedenpinnan väliin jää aina hakemuksen ja luvan mukainen suojakerros. Maa-ainesten ottajan on oltava selvillä maa-ainesten ottamisen vaikutuksista pohjavedenpinnan korkeuteen. Pohjaveden korkeus vaihtelee, joten mahdollisimman luotettavan tiedon saamiseksi mittauksia on oltava riittävästi. Mittauksista ilmoittaminen on tarpeellista valvonnan kannalta. (MAL 11 § ja VNA 926/2005)

Määräys 5

Määräys on annettu maa-ainesluvan valvonnan takia. (MAL 11 § ja VNA 926/2005)

Määräys 6

Ilmoittamisvelvollisuus perustuu maa-aineslain 23 a §:ään ja valtioneuvoston asetuksen 926/2005 9 §:ään. Koska käytössä on valtakunnallinen sähköinen tietojärjestelmä, on sen käyttö perusteltua.

Määräys 7

Polttoaineet saattavat aiheuttaa puutteellisesti käsiteltyinä ja varastoituna maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Myös koneiden huolto- ja korjaustöistä voi aiheutua em. seurauksia. Maaperän ja pohjaveden pilaaminen on kielletty ympäristönsuojelulain perusteella. (MAL 11 §, YSL 16–17 §, VNA 926/2005)

Määräys 8 annetaan Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti erittäin uhanalaisten lintujen pesimisrauhan takaamiseksi.

Määräys 9

Muualta tuoduissa maa-aineksissa voi olla haitallisia aineita, jotka voivat varastoinnin aikana kulkeutua pohjaveteen. Mikäli alueelta kuoritut pintamaat eivät riitä kasvualustan muodostamiseen, voidaan tähän tarkoitukseen käyttää myös muualta tuotuja puhtaita aineksia.

Määräys 10

Ottamisalueen jälkihoidon tarkoituksena on nopeuttaa kasvillisuuden muodostumista ja vähentää maa-ainesten oton haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan. (MAL 11 §, VNA 926/2005 8 §)

Määräys 11

Määräys perustuu ympäristönsuojelulain 27 §:ään ja lain liitteen 1 taulukko 2 kohtaan 7 e; tietyille alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, tarvitsee ympäristöluvan.

SOVELLETUT SÄÄDÖKSET

MAL	maa-aineslaki 555/1981
YSL	ympäristönsuojelulaki 527/2014
VNA 926/2005	valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta 926/2005
VNA 379/2008	valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä 379/2008

LUVAN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 10 vuotta päätöksestä mukaan lukien eli 09.11.2033 saakka.

VAKUUS

Ennen ainesten ottamista hakijan on annettava lupamääräysten noudattamiseksi 5000 euron suuruinen vakuus (MAL 12 §). Vakuuden tulee olla voimassa 12 kuukautta yli tämän luvan voimassaoloajan tai siihen saakka, kunnes ottamissuunnitelmassa ja luvassa määrätty ottamisalueen jälkihoito on tehty ja alueella on tehty lopputarkastus.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maa-ainesluvan käsittelystä peritään Lieksan kaupunginhallituksen lupajaoston 24.4.2018 hyväksymän ja 1.6.2018 voimaan tullen maa-ainestaksan mukaisesti 734,5 € (185 € ottamissuunnitelman tarkistamisesta ja 65 €/ha+ 0.01 €/m³). Lisäksi laskutetaan kuulutuskulut.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTAMINEN

Päätös lähetetään luvan saajalle ja Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY).

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla Lieksan kaupungin internet-sivuilla.

VALITUSOSOITUS

Päätös on julkaistu 13.11.2023

Päätökseen saa hakea muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla päätöksen (pöytäkirjanotteen) liitteenä olevan valitusosoituksen mukaisesti.